

For undervisere: Sille og underretning

Information om øvelsen

Indhold

Denne øvelse sætter fokus på børns rettigheder samt pædagogens rolle som myndighedsperson og den deraf følgende pligt til at underrette. I skal i grupper læse casen og derefter analysere den i forhold til lovuddragene i Bilag: Udvalgte lovuddrag. Casen lægger op til refleksion over, hvordan pædagogen bedst muligt varetager børns rettigheder i sin pædagogiske praksis.

Formål

- At de studerende i analysen af en konkret case arbejder med børns rettigheder og pædagogens ansvar og pligter i forhold til at beskytte disse.
- At de studerende reflekterer over, hvordan de selv kan handle mest hensynsmæssigt i situationer, hvor de muligvis skal underrette om et barn.

Materialer

Ark For studerende, med case og en række spørgsmål til arbejdet med casen.

Bilag: Udvalgte lovuddrag. Bilaget indeholder både international og dansk lovgivning, som skal benyttes til at analysere casen ud fra.

Introduktion

Introducer de studerende til menneskerettighederne, herunder børns rettigheder. Du kan fx lade dem gennemgå det digitale læringsmateriale [Introduktion til menneskerettigheder](#) som en del af deres forberedelse til undervisningen. Inddel de studerende i grupper på 2-4 personer. Udlevér arkene For studerende og lad de studerende læse casen og diskutere spørgsmålene i grupperne. I Bilag: Udvalgte lovuddrag finder de studerende den mest relevante danske og internationale lovgivning i forhold til dilemmaerne i casen. Når grupperne har arbejdet med spørgsmålene til casen, samles der op på spørgsmålene i plenum. Nederst på dette ark finder du et ekspertudsagn, du kan benytte i opsamlingen af øvelsen.

1. Casen læses

Her kan I læse casen Sille og underretning:

Sille er pædagogstuderende og er i praktik i en børnehave. Hun observerer, at en mor i forbindelse med afhentning kæmper med at få sit skrigende barn i overtøjet og ender med at slå barnet. Sille henvender sig til institutionslederen og fortæller, hvad hun har observeret, og spørger, hvad der skal gøres. Institutionslederen siger, at det har taget lang tid at opbygge en relation med den pågældende mor, og hun ønsker derfor ikke at lave en underretning om episoden. Den manglende underretning begrundes med, at det vil kunne skade samarbejdet med moderen. Sille taler med sin vejleder på pædagoguddannelsen og vælger efterfølgende selv at lave en underretning i eget navn.

(Case skrevet af Marie Delgado Ebbesen)

2. Der arbejdes med casen

De studerende skal diskutere følgende spørgsmål i grupperne:

1. Hvad er jeres umiddelbare tanker om casen?
2. Hvad tænker I om den pædagogstuderendes ageren i casen? Hvad tænker I om institutionslederens ageren i casen?
3. Hvordan ville I have taklet situationen i praksis, hvis det var jer, der var i praktik?

Commented [CVP1]: [link](#)

De studerende skal efter disse umiddelbare refleksioner diskutere følgende spørgsmål om casen i relation de udvalgte lovuddrag (Bilag: Udvalgte lovuddrag):

4. Hvilke af de centrale principper fra Børnekonventionen, der er fremhævet i Bilag: Udvalgte lovuddrag er vigtige at forholde sig til i forhold til casen?
5. Hvis menneskerettigheder står i fare for at blive krænket, og hvad vil I vægte i den pågældende situation?
6. Læs Servicelovens § 153 (Bilag: Udvalgte lovuddrag). Vil I efter at have læst denne ændre noget i forhold til, hvordan I tidligere beskrev (spørgsmål 3) at I ville have taklet situationen?
7. Diskutér hvordan I mener, man som pædagog mere generelt set bør håndtere, hvis man er usikker på om ens institutionsleder handler korrekt i forhold til underretningspligten.

3. Refleksion og opsamling

Der samles op i plenum, hvor grupperne deler deres besvarelser med resten af holdet. Når den fælles diskussion af svarene er ved at nå en afslutning, eller når du vurderer, det er tid, kan du lave en opsamling inspireret af følgende ekspertudsagn (kan evt. læses op for de studerende):

Anette Faye Jacobsen
Seniorforsker, Forskning,
Institut for
Menneskerettigheder

"Sagen er et godt eksempel på, at børn på den ene side har ganske præcise rettigheder, som skal håndhæves af myndigheder og professionelle, og at det på den anden side kan være meget udfordrende i praksis og måske kræve at personale og ledelse bliver enige om nogle politikker eller retningslinjer for, hvordan

man håndterer de dilemmaer, der kan opstå."

Afsluttende kan du spørge de studerende, om de selv har nogle erfaringer fra praktik eller arbejde omkring problemstillinger vedrørende underretning.

Bilag: Udvalgte lovuddrag

Du kan herunder læse om de menneskeretlige principper, der er relevante for denne case, og se eksempler på, hvor de kommer til udtryk i internationale konventioner og dansk lovgivning. Blandt andet fremhæves tre centrale principper fra Børnekonventionen.

IKKE-DISKRIMINATIONSPRINCIPPET

Børnekonventionen Artikel 2

1. Deltagerstaterne skal respektere og sikre de rettigheder, der er fastsat i denne konvention, for ethvert barn inden for deres jurisdiktion, uden forskelsbehandling af nogen art og uden hensyn til barnets eller dets forældres eller værges race, hudfarve, køn, sprog, religion, politiske eller anden anskuelse, national, etnisk eller social oprindelse, formueforhold, handicap, fødsel eller anden stilling.

PRINCIPPET OM BARNETS TARV

Børnekonventionen Artikel 3

I alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række.

PRINCIPPET OM BARNETS RET TIL INDDRAGELSE

Børnekonventionen Artikel 12

1. Deltagerstaterne skal sikre et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet; barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

De rettigheder, som børnekonventionen indeholder dækker blandt andet over:

- At forældre har hovedansvaret for barnets opdragelse og udvikling (Artikel 18, 1).
- At deltagerstaterne skal yde passende bistand til forældre og værger ift. deres pligt som opdragere af børn og sikre udviklingen af institutioner, ordninger og tjenesteydelser til omsorg for børn (Artikel 18, 2).
- Deltagerstaterne skal træffe alle passende forholdsregler til beskyttelse af barnet mod alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder seksuel misbrug, medens barnet er i forældrenes varetægt (Artikel 19, 1).

Det er altså først og fremmest forældre, der har ansvaret for et barn, men staten har også et ansvar for at beskytte barnet mod alle former for fysisk eller psykisk vold, vanrøgt eller forsømmelig behandling mm. mens det er i forældrenes varetægt.

FORÆLDRES RET TIL AT PRÆGE DERES BØRN I MENNESKERETTEN

Børnekonventionen fastslår udover en lang række rettigheder for børn også nogle rettigheder for forældre:

Børnekonventionen Artikel 14

1. Deltagerstaterne skal respektere barnets ret til tankefrihed, samvittigheds- og religionsfrihed.
2. Deltagerstaterne skal respektere rettigheder og pligter for forældrene, og i påkommende tilfælde værger, til på en måde, der svarer til barnets gradvise udvikling af dets evner, at give retningslinjer til barnet med henblik på udøvelsen af dets ret.

UNDERRETNINGSPLIGTEN I DANSK LOVGIVNING

I Serviceloven fastslås myndighedspersoners særlige forpligtelser i forhold til børns rettigheder:

Serviceloven §153

§ 153 Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

1. at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte,
2. at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold,
3. at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller
4. at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.